

Persbericht Rekenkamer Oost-Nederland

Embargo tot 5 juni, 10.00 uur

Grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening

Deventer, 29 mei 2019

Schoon drinkwater is van groot belang voor de volksgezondheid. In Gelderland en Overijssel wordt drinkwater gemaakt uit grondwater. Alle overheden hebben de plicht om het grondwater te beschermen. De Rekenkamer Oost-Nederland onderzocht of de regels van de provincies Gelderland en Overijssel en het toezicht daarop voldoende bescherming bieden. Zij constateert in haar rapport ‘Drinkwaterbronnen grondig beschermd?’ dat de kwaliteit van het grondwater nog niet overal voldoet aan de eisen. De conclusie is dat de provincie Overijssel beperkt toezicht heeft gehouden op de naleving van milieuregels, maar dat nu wil intensiveren. In Gelderland laat de provincie veel ruimte aan gemeenten waardoor de regels van de provincie minder goed doorwerken en het risico op ongewenste activiteiten in beschermde gebieden groter is.

In Gelderland en Overijssel is het grondwater de belangrijkste grondstof voor het produceren van drinkwater. Omdat veel van het grondwater is opgeslagen onder robuuste kleilagen is het goed beschermd tegen verontreiniging van buitenaf. Desondanks zijn er een aantal drinkwaterwinningen waarbij de kwaliteit van het grondwater achteruit gaat. Dit is tegen de Europese norm in waar Nederland – na uitstel – vanaf 2027 aan moet voldoen. Ook rondom winningen zitten verontreinigen die een risico vormen voor de kwaliteit. Vooral door bemesting en het gebruik van bestrijdingsmiddelen raakt het grondwater vervuild.

Om in de toekomst verzekerd te blijven van schoon drinkwater moet het risico op verontreinigingen zoveel mogelijk worden beperkt. De plicht voor deze bescherming ligt bij alle overheden. Zo bepaalt het Rijk de toelating van bestrijdingsmiddelen en houden gemeenten toezicht op activiteiten binnen bedrijven die een risico vormen voor het drinkwater. De provincies hebben de wettelijke taak om beschermde gebieden aan te wijzen en milieuregels te stellen voor activiteiten in zones rondom drinkwaterwinningen. Deze zones worden gemarkeerd met een blauw bord “grondwaterbeschermingsgebied”. In deze gebieden gelden verboden voor activiteiten die de kwaliteit van het grondwater kunnen verslechteren, zoals het gebruiken van schadelijke stoffen en het diep boren in de bodem. De provincie moet er op toezien dat de regels worden nageleefd. De Rekenkamer Oost-Nederland concludeert dat de provincie Overijssel beperkt toezicht heeft gehouden op de naleving van milieuregels. Dat blijkt vooral uit het zeer beperkte toezicht door de provincie. De provincie heeft inmiddels besloten het toezicht te gaan intensiveren.

Provincies schrijven ook voor welke nieuwe functies toegestaan kunnen worden in de bestemmingsplannen van gemeenten. Nieuwe bedrijventerreinen, woonwijken en wegen zijn vaak niet toegestaan in zones rond drinkwaterwinningen. Omdat gemeenteraden de bestemmingsplannen vaststellen, zijn de provincies afhankelijk van gemeenten om nieuwe ongewenste functies in zones rond drinkwaterwinningen te voorkomen. De Rekenkamer Oost-Nederland concludeert dat de provincie Gelderland veel ruimte aan gemeenten laat waardoor er in bestemmingsplannen minder goed rekening wordt gehouden met het

grondwaterbelang. Het risico op nieuwe functies die schadelijk kunnen zijn voor de drinkwaterwinning is daarmee groter.

Naast specifieke aanbevelingen voor de provincies Gelderland en Overijssel doet de Rekenkamer Oost-Nederland een aantal aanbevelingen waarmee beide provincies de bescherming van het grondwater kunnen verbeteren. Aan de provincies wordt geadviseerd om na te gaan of de nieuwe Omgevingswet mogelijkheden biedt om voor de belangrijkste vervuilingen van het grondwater de regels, waar nodig, aan te scherpen. Ook adviseert de Rekenkamer Oost-Nederland om afspraken te maken met andere toezichthoudende instanties. Deze afspraken moeten bijdragen aan het beter signaleren van ongewenste activiteiten in zones rond drinkwaterwinningen.

Over de Rekenkamer Oost-Nederland

De Rekenkamer Oost-Nederland is de rekenkamer voor de provincies Gelderland en Overijssel. Wij doen onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van het provinciaal beleid. De onderzoeksrapporten zijn openbaar en worden behandeld in de vergaderingen van Provinciale Staten. Provinciale Staten besluiten vervolgens wat er met de conclusies en aanbevelingen gedaan wordt.

Op deze wijze draagt de Rekenkamer Oost-Nederland bij aan de kwaliteit van het provinciaal bestuur en aan het vergroten van de publieke verantwoording.

Voor vragen over dit persbericht kunt u contact opnemen met de voorzitter van de Rekenkamer Oost-Nederland, de heer Mekel: 06-44657866 of met mevrouw Mathijssen, secretaris-directeur van de Rekenkamer Oost-Nederland via 0570-665800. Het onderzoeksrapport is te downloaden van onze website www.rekenkameroost.nl. Daar treft u ook meer informatie aan over de organisatie en de werkwijze van de Rekenkamer Oost-Nederland.